«صدای منو می‌شنوید؟» مخاطب عام را در بر نمی‌گیرد

صادق پروین آشتیانی
نویسنده و کارگردان «صدای منو می‌شنوید؟»
در گفت‌وگو با «صبا»:

کسی از این فیلم حمایت نکرد!

دلارام صادقی
گفت‌وگو

«صدای منو می‌شنوید؟» عنوان فیلمی با موضوع دفاع مقدس و داستان پدری است که پسرش در جنگ ایران و عراق مفقودالاثر شده و پس از چندین سال، استخوان‌های پسرش را همراه با یک کلید برایش می‌آورند. تهیه‌کنندگی این فیلم را حسن عباسی بر عهده دارد. از بازیگران این فیلم می‌توان به پرویز پورحسینی، مژگان بیات، نگار عابدی و سعید داخ اشاره کرد. صادق پروین آشتیانی نویسنده و کارگردان این فیلم است. به بهانه اکران «صدای منو می‌شنوید؟» با او گپی زدیم که در ادامه می‌خوانید.

«صدای منو می‌شنوید؟» به نویسندگی و کارگردانی شماست؛ از مراحل تولید این فیلم برای ما بگویید.

سال ۹۵ پروانه ساخت فیلم را دریافت کردیم و چون مدت این پروانه ساخت، سه ماه بود، در نتیجه ما فرصت زیادی برای ساخت نداشتیم؛ در ابتدا قرار بود فیلمی با ژانر اجتماعی-فانتزی به نوشته قاسم جابرعلی بسازیم اما شرایط برای تولید آن فیلم آماده نشد؛ در نتیجه برای این که مجوز کارگردانی من باطل نشود و زمان را از دست ندهیم، مجبور شدیم با شرایط محدود کار دیگری را تولید کنیم. «صدای منو می‌شنوید؟» در مقایسه با طرح‌های دیگر از ارزان‌ترین کارها به حساب می‌آمد و چون ما دستمان برای کارهای پرهزینه‌تر بسته بود این فیلم را ساختیم.

در صحبت‌هایتان اشاره داشتید که از سال ۹۵ ساخت پروانه فیلم را گرفته بودید؛ دلیل این وقفه که از زمان ساخت تا اکران به وجود آمد چه بوده است؟

قطع به یقین فیلم «صدای منو می‌شنوید؟» از دسته فیلم‌های پرمخاطب و پرفروش نبوده است؛ به دلایل مختلف، مانند این که ژانر فیلم به‌نوعی مرتبط با دفاع مقدس است و از طرفی شرایط ساخت به شکلی بود که نتوانستیم از چهره‌هایی که پرمخاطب‌تر هستند، استفاده کنیم و درواقع این فیلم هم نمی‌طلبید که به سراغ چهره‌ها برویم. فیلم، قصه انتظار یک پدر شهید که پسرش ۲۹ سال است مفقودالاثر شده را روایت می‌کند که نشانه‌ای بعد از سال‌ها به سمتش باز برمی‌گردد و او را وادار به یک سفر می‌کند. در نتیجه قصه احتیاج آنچنانی به چهره‌های پرفروش نداشت. زمانی که فیلم آماده شد، تهیه‌کننده فیلم را به پخش‌کننده‌های مختلف برای پخش ارایه دادند. پخش‌کننده‌های دولتی و خصوصی هیچ‌کدام رغبتی برای اکران فیلم نداشتند و اظهار می‌کردند که این فیلم در گیشه خیلی موفق نیست و ما ترجیح می‌دهیم فیلمی را پخش کنیم که پرفروش باشد. این مدت وقفه که شما فرمودید زمان درگیری و پیگیری‌های ما بود تا فیلم را به نتیجه برسانیم و در آخر هم «صدای منو می‌شنوید؟» در همچین شرایط عجیب و غریبی اکران شد.

تهیه‌کننده فیلم، سال پیش در مصاحبه‌ای گفتند که ما در حال مذاکره پخش بین سینمای هنر و تجربه و حوزه هنری هستیم؛ همان طور که گفتید «صدای منو می‌شنوید؟» فیلمی پرفروش در سینما حوزه هنری و سینمای بدنه نیست، چرا فیلم را در هنر و تجربه اکران نکردید؟

زمانی که متوجه شدیم شرایط فیلم برای پخش‌ها مناسب نیست، فیلم را زمانی که آقای علم‌الهدی مدیریت بخش هنر و تجربه را بر عهده داشتند، دوباره ارایه کردیم و نامه‌ای نوشتیم. متاسفانه ایشان گفتند شورای ما مخالف است و این فیلم درست است که پرفروش نیست اما ویژگی‌های اکران عمومی را دارد و فیلم به معنای تجربی نیست. حوزه هنری تا حدودی فیلم را پذیرفت، آن را ارزشی قلمداد کردند و یک سالن رایگان برای اکران خصوصی دادند و گفتند اکران محدودی از فیلم را در شهرستان‌ها داشته باشیم و اگر مورد استقبال قرار گرفت در تهران نیز اکران می‌کنیم و این تنها کاری است که می‌توانیم انجام دهیم. در نتیجه تصمیم گرفتیم یا پخش‌کننده شخصی به توافق برسیم. اکنون در تهران پنج سالن برای اکران که اغلب تک‌سانس هستند و دو سالن در شهرستان‌ها داریم، پس طبیعی است که فیلم مورد استقبال قرار نمی‌گیرد.

فیلم تعداد سالن و تبلیغات بسیار کمی دارد و فقط چند روزی است که تلویزیون آنونس‌های فیلم را پخش می‌کند.

چند روز قبل از اکران، زمانی که شورای فیلم به ما اعلام کرد که «صدای منو می‌شنوید؟» اکران می‌شود ما سه روز فرصت داشتیم تا کارهای مربوط به تبلیغات مانند پوستر و تیزر را انجام دهیم و همان روزی که فیلم اکران شد همه چیز را آماده کردیم. تلویزیون تیزرها را دیر پخش کرد چون کمی اصلاحیه داشت و تا رفع شود کمی طول کشید. متاسفانه فیلم شرایط مناسبی برای تبلیغات ندارد اما از نظر من مهم‌ترین دلیل عدم استقبال و فروش کم فیلم، چیزهای دیگری هست مانند تعداد سالن کم که به‌غیر از سینما فرهنگ، بقیه سالن‌ها تک‌سانس هستند؛ برای مثال برادرم ساعت ۱۱ صبح برای دیدن فیلم به یکی از سینماها رفته بود اما به‌دلیل این که تماشاگر به حد نصاب نرسیده بود فیلم را پخش نکردند. در کنار همه این‌ها، «صدای منو می‌شنوید؟» شاخصه‌های یک فیلم پرفروش مانند بازیگران چهره و شوخی‌هایی که این روزها در سینما بسیار است را ندارد کما این که قصه فیلم، مخاطب عام را در بر نمی‌گیرد و همه این موارد باعث شدند کم‌فروش‌ترین فیلم سال شود.

در کارنامه کاری شما فیلم‌های قرآنی مانند «اینک بهشت»، «یوما» و... در حوزه دفاع مقدس را شاهد هستیم؛ کار در این حوزه به دغدغه شما مربوط می‌شود؟

صد درصد. من تزدیک به ۱۸ فیلم بلند برای شبکه‌های مختلف تلویزیونی ساخته‌ام که بیش از پنج فیلم در رابطه با دفاع مقدس بوده که ژانر مورد علاقه من است. فیلم‌هایی در تلویزیون داشته‌ام که بسیار موفق بوده‌اند مانند فیلم «یوما» که یک فیلم دفاع مقدس زنانه و مربوط به روزهای اول جنگ بود. اساسا کار در ژانر دفاع مقدس را خیلی دوست دارم اما کم‌کم به این نتیجه می‌رسم که اشتباه کردم چون اگر به جای «صدای منو می‌شنوید؟» یک فیلم کمدی پر از شوخی‌های جنسی ساخته بودیم اکنون فیلم‌مان چندمیلیارد فروخته بود. در کنار این که فیلم ما کم‌فروش‌ترین فیلم سال شده است اما من به عوامل فیلم افتخار می‌کنم چون فیلم را در رابطه با پدر شهیدی ساختیم که من نمونه واقعی آن را دیده بودم و همین که توانستیم کمی خانواده او را شاد کنیم برای ما ارزش میلیاردی دارد.

در این سال‌ها که ژانرهای مانند دفاع مقدس و اجتماعی ریزش مخاطب داشته‌اند، مردم تمایل به دیدن فیلم‌های کمدی نشان داده‌اند، شما از جایگاه یک فیلمساز علت آن را چه می‌دانید؟

دلایل فراوانی دارد. در صحبت‌های اولیه نیز اشاره‌هایی به این موضوع داشتم که پخش‌کننده‌ها رغبتی برای پخش چنین فیلم‌هایی ندارند و دلیلشان صرفا موضوع فروش است. در درجه بعدی حمایت نشدن چنین فیلم‌هایی است. سازمان‌های بسیاری هستند که باید دغدغه‌شان حمایت از فیلم‌هایی با موضوع دفاع مقدس باشد. این سازمان‌ها حمایتی از ما نکردند و حتی در زمان تولید هم به سراغ‌شان رفتیم اما هنوز که هنوز است پاسخی دریافت نکرده‌ایم. فیلم «صدای منو می‌شنوید؟» کاملا اجتماعی و خانوادگی است با این که مخاطبان کمی داشته است، اما هر کسی که فیلم را تماشا کرده به من پیام داده است که چقدر فیلم سالم و شریفی بود. متاسفانه تاکنون کسی از فیلم حمایت نکرده و تهیه‌کننده فیلم، حسن عباسی چندین روز است که به دنبال حمایت از طرف سازمان و ارگان‌هاست اما تاکنون حمایتی نشده است. فیلم را در بدترین شرایط ملی تولید کردیم و تنها سازمانی که پس از تولید فیلم حمایت کرد، بنیاد فارابی بود؛ یعنی سه ماه پس از پایان فیلمبرداری فارابی فیلم را دید و ۳۰ درصد در تولید مشارکت کرد. متاسفانه همه این موارد باعث ایجاد یک خلاء در سینما شده است که تاخواسته توسط فیلم‌هایی که با هر روشی قصد دارند مخاطب را به‌دست آورند، پر می‌شود. برای فیلمسازان این نوع فیلم ساختن کاری ندارد. شما می‌توانید رزومه و سابقه فیلمسازی مرا نگاه کنید. بیشتر فیلم‌هایی که ساخته‌ام اغلب در جشنواره‌ها جایزه گرفته است. جناب پورحسینی برای فیلم «صدای منو می‌شنوید؟» کاندیدای بازیگر نقش اول مرد در جشنواره بین‌المللی دفاع مقدس در بخش‌های سینمایی و فیلم‌های اول شده بودند.

نکته آخر؟

ممنون از این که باعث شدید تا از این طریق با مخاطبان سینما صحبت کنم. من در صفحه اینستاگرام از مردم درخواست کردم که از فیلم‌های سالم و مستقل حمایت کنند تا این گونه مورد تمسخر قرار نگیریم و به هر قیمتی این ارزش‌ها را از بین نبریم. امیدوارم در روزهای باقی‌مانده دوستان حمایتی کنند و باعث شوند فیلمسازهایی مانند من دغدغه این را داشته باشند که فیلم‌هایی مانند «صدای منو می‌شنوید؟» را بسازند.